

ETH DIARI

Numerò 11
Dimèrcles 20 de gèr 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

TOTA ERA ESTRATÈGIA DETH PARTIT POPULAR

AZNAR REMODÈLE ETH GABINET
SENSE DEFENESTRAR CAP MINISTRE

Arenas, secretari generau deth PP entà completar eth viratge tath centre

Javier Arenas, enquiath moment ministre de Tralalh, serà eth nau secretari generau deth Partit Popular. Eth sòn nomentament, en lòc d'Álvarez Cascos, com a numerò dus deth partit servís entà completar era virada entath centre. A conseqüència d'aguest nomentament e dera designacion deth president deth Senat, José Ignacio Barrero, com a candidat ara Junta d'Extremadura, Aznar a arrenhuta era primera renauacion der Executiu. Esperanza Aguirre presidirà eth Senat e la substituirà Mariano Rajoy en Cultura, en tot qu'Ángel Acebes s'encuederà d'Administracions Publiques e Manuel Pimentel serà eth nau responsable de Tralalh. Es naui ministres prenen aué possession deth sòn cargue.

"ETH PROJÈCTE ENTÀ UN NAU SÈGLE. ERA ESPANHA DES OPORTUNITATS", LÈMA DETH XIII CONGRÈS DETH PARTIT POPULAR

Er argument de base deth XIII Congrès deth Partit Popular, que se celebrarà es dies 29, 30 e 31 de gèr serà: "Eth Projècte entà un nau sègle", seguit d'un subtítol que ditz: "Era Espanha des oportunitats", segontes informèren hònts dera amassada deth Comitè Executiu popular hèta aguesta tarde.

Pío García Escudero, portavotz deth Grop Popular en Senat e encarregat d'organisar aguest congrès, informèc as membres deth Comitè Executiu deth reglament deth congrès, que siguec sosmetut a votacion e ratificat pes sòns membres.

En aguest reglament s'includissen es règles de jòc entath desvolopament der acte, e recuelh entre d'autres eth papèr des compromissaris, que non poderàn participar en mès d'ua ponència.

Assistiràn ath Congrès mès de 2.900 delegats, des que 2.500 an estat elegits, 277 apertien a Naues Generacions e 480 son nats, es membres dera Junta Directiua Nacionau deth Partit Popular.

**Eth PSOE non empararà a
Esperanza Aguirre coma
presidenta deth Senat**
*Juan José Laborda a anonciat
que presentarà era sua pròpia
candidatura*

Eth portaveu socialista deth Senat, Juan José Laborda, a anonciat qu'eth sòn grop parlamentari non apuarà era propòsta dera enquia ara ministra d'ensenhament, Esperanza Aguirre, coma candidata ara presidència dera cramba nauta.

Ena ròda de premsa, Laborda a informat qu'eth sòn grop presentarà ath sòn pròpi candidat e, en quassevolh cas, iniciarà un torn de convèrses damb es autes formacions politiquas entà consensuar ua candidatura alternatiua ara popular.

Laborda a criticat a José María Aznar per prepausar coma substituta de Juan Ignacio Barrero a ua integranta deth Gabinet, e a afirmat que "çò que mens a de besonh aguesta Cramba ei ua dòsi mès de governamentalisme".

A soslinhat era circumstància de qu'Aguirre "non a cap experiència parlamentària" e a avertit qu'eth Senat "non ei un ministèri ne un ajuntament", en referència ath curriculum dera candidata populara entà presidir era cramba nauta.

A subergessut, tanben, qu'eth Grop Socialista òc qu'apucèc en sòn dia era candidatura de Barrero coma president deth Senat, e a explicat qu'en aguesta escadença non serà atau, "non perquè era senhora Aguirre mos semble personauments ua persona que non merite des nòsti vòts, senon pr'amor que parlam dera quarta institucion der Estat".

Sus era personalitat d'Aguirre, Laborda a comentat que "un president dera Cramba non a perquè èster batalhador se batane sonque entà gessé-se damb era sua. Ce qu'a de besonh aguesta institucion ei un president damb plan dialòg e plan independència". Per un aute costat, a segondat que, damb era independència dera persona qu'ocupe ara presidència deth Senat parent deth pròpleu mes, eth sòn grop insistirà en besonh de convocar eth debat sus er Estat des Autonomies, que demore pendent hè tres ans.

ER ADIU ELEGANT DE JAVIER ARENAS

Er exministre de Tralalh e Ahèrs Sociaus, Javier Arenas, que serà eth nau secretari generau deth PP, a dit adiu personauments as secretaris d'UGT e CCOO, Cándido Méndez e Antonio Gutiérrez, respectivaments, e ath president dera CEOE, José María Cuevas, damb paraules d'arregraïment.

Javier Arenas, er enquia ara ministre de Tralalh, acompanyat deth secretari generau de Tralalh e eth sòn successor en Ministèri de Tralalh, Manuel Pimentel, ena sedença dera CEOE tath eth sòn president, José María Cuevas.

En adiu, Arenas -amiat deth nau ministre de Tralalh e Ahèrs Sociaus, Manuel Pimentel- a visitat enes sues respectiues sedences a Gutiérrez, Méndez e Cuevas, qui an destacat eth caractèr dialogant der exministre e an confiat que Pimentel contunharà ena madeisha linha.

Pendent era sua visita ara sedença de CCOO, Arenas a arregraït eth compromés d'aguesta organizacion sindicau damb era societat, atau coma era jòga peth dialòg social, çò qu'a permetut "arténher importants acòrds pendent aguest comandament".

Per çò que hè a Manuel Pimentel, qu'aué prenerà possession coma ministre de Tralalh e Ahèrs Sociaus, Gutiérrez a soslinhat qu'a estat "un bon com-

plici actiu des acòrds arrenhuts coma eth des pensions e d'auto en çò que tanh ath tralalh", e a dit que demore qu'aguesta complicitat s'acrishe damb es sòns ahèrs en ministèri.

Dempús, Arenas anèc tara sedença dera CEOE, a on diguec adiu a Cuevas e ara Junta directiua dera patronau, e le mostrèc eth sòn arregraïment pera collaboracion e leiautat mostrada, encara que senhalèc qu'en bères escadences "non auem arribat a acòrds".

Pera sua part, eth president dera CEOE destaquèc es bones relacions damb Arenas pendent eth sòn mandat, maugrat que "a viatges auem estat d'acòrd e en d'auto non, mès en tot èster en desacòrd auem estat capables de rasonalisàc, çò que non a empedit es compromisi e eth desir de collaboracion damb eth mon social.

Eth president dera Generalitat de Catalonha e
de CDC, Jordi Pujol, non a volut balhar guaire importància as cambis qu'ager anoncièc José María Aznar en Govern, e a afirmat qu'aguesti cambis aubedissen ath besonh de cercar un substitut a Francisco Álvarez Cascos ena secretaria generau deth PP, entà assolidar era sua imatge centrista.

En declaracions ara Cadena SER, Pujol a reconeishut que, damb era enquia ara ministra de Cultura, Esperanza Aguirre, CiU e eth Govern dera Generalitat "jamés mos auiem entés ben" e a soslinhat, en cambi, que damb eth nau responsable deth departament, Mariano Rajoy, "auem dialogat mès facil e aisidaments".

Eth president catalan s'a mostrat "estonat pera grana importància que s'està dant as cambis en govern" perquè, segontes eth, "non n'an tanta". Çò mès important, a hijut, ei era substitucion anonciada hè temps de Francisco Álvarez Cascos "entà balhar ua imatge mès centrista deth partit e es cambis en govern non son mès qu'ua conseqüència d'açò".

Eth pròpleu dia 25 de gèr que comence eth

**Centre d'estudis
VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirenèus**

telefon 973 641772

CORS DE GESTION COMERCIAU E ATENCION ATH CLIENT

Cors de reciclatge amiat entàs professionaus joeni e adults que volguen aprèner es tecnicas mès modèrnes dera comunicacion e venda. Cors de 20 ores, de deluns a diuèndres pendent dues setmanes (deth 25 de gèr enquiath 5 de hereuèr). Des 19 enquias 21 ores enes locals deth centre en Vielha. Professor: J-R Colomines-Companys (Es classes seràn en catalan). Entà inscripcion e matricula cau trucar pes tardes ath telefon 973 64 17 72.

Ath torn deth diari a començat ua petita moiguda qu'a era sua gràcia e qu'ei d'arregraïr. Son es persones que d'ua manèra espontanea mos truquen e mos descubissen possibles notícies entà que les podem escriuer. D'auit mos hèn a rebrembar celebracions, sants, aniversaris, e tot un pialèr d'efemerides que son part dera nòsta particulara istòria.

Es mès gosaradi mos remèrquen es petites e granes injustícies que calerie denonciar. Curiosament era tecnica d'aguest tipe de comunicaire lèu tostemp ei era madeisha: mos meten dauant eth problèma, mos dan un shinhau d'informacion -mès pas tota- e deishen que nosati madeishi "vestim" era notícia.

Un diari com aguest, de clara vocacion populara, sense aguesti informaires serie acabat, mòrt.

Se volem hèr un periodisme autentic, fresc, capable d'interessar a toti e capable de desvelhar complicitat, era cooperacion e col·laboracion des lectors qu'ei essenciau.

Quan se comencèc eth projècte ETH DIARI -modèstament e dilhèu ingenuament- hèrem ua petita campanha entre es nòsti

joeni ena que les convidàuem a hè-se "antenes informatiues des pòbles". Era campanha siguec un fracàs.

E ara resulte qu'era pròpia dinamica deth diari, sense campanhes ne estratègies de marketing ben perfilades, hè possible que gesquen es "antenes informatiues" coma bolets.

Mès qu'encara auem descubit ua petita afeblitat umana, qu'assolide tot aguest fenomèn, e qu'ei era satisfaccion der informaire quan descubís a londeman, o quan sigue, qu'era sua informacion, comentari o blaga a prebotjat un escrit. E ei qu'entà fòrça gent, que sigue escrit e imprès sembla qu'auente eth valor dera informacion, e creè ua cèrta actitud reverenciau.

Mos agrade fòrça e mos acontente qu'era dinamica diària prebotge solidaritat informatua. Prumèr perquè mos hè èster tostemp en dia, e dusau perquè aguesta calor umana ajude a potenciar eth projècte tamb energia e en un sens san e positiu dera comunicacion.

Gauditz tamb nosati e contunhatz balhant-mos informacion. Fòrça gràcies.

AGENDA

10 ores Excursion tamb raquetes de nhèu entà Montgarrí. Informacion 629 20 82 02

16.30 ores Visita guidada pera Val culturau. Burèu d'informacion de Baqueira 1.500

23/2 ores Musica en dirècte en Tiffany's. Vaqueira.

LHÈIDA BEN VAU UN VIATGE DE CINE

S'INAUGURE ERA V MÒSTRA DE CINEMA LATINOAMERICAN DE LHÈIDA

Mès de 60 pel·lucles dera Argentina, era des. hèita entà bastir en sòn lòc un gran centre comercial.

Mexic, Cuba, Brasil, Bolívia, Colòmbia, Perú, Orogua e Veneçuela se projectaràn ena V Mòstra de Cinema Latinoamerican de Lhèida, que s'inaugurèc aguesta setmana. Deth totau de films, 28 corresponen ara Seccion Oficiau, qu'a agut un notable acreishement (nau cintes mès) en repòrt ath darrèr an.

Entre es films que se presentaràn e son ineditos en Espanha i a es argentins *La nube*, *Momentos robados* e *Picado fino*.

La nube, dirigida per Fernando Solanas, si-guec triplament premiada ena 55au edicion dera Mòstra de Venècia. Raonde en un ambient futuriste, era luta d'un grop artistic entà salvar eth vielh teatre en quau actue, menaçat tamb

son era colombiana *La vendedora de rosas*, de Víctor Gaviria, que siguec premiada recentament en Festivau Internacionau de Cinema de Bogotà; era boliviana *El día que murió el silencio*, de Paolo Agazzi; era veneçolana *Una vida y dos mandatos*, d'Andrés Arvelo e era mexicana *Cilantro y perejil*, de Rafael Montero García.

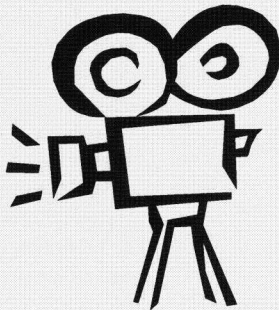
Pera sua escassa produccion e distribucion, eth cinema orogaian constitusís ua raresa. D'aguesta nacionalitat ei *Otario*, de Diego Arsuaga, enregistrada en 1997. Ei ua istòria policiaca que passe entre Buenos Aires e es baishons de Montevideo.

Es coneishudi directors mexicans Arturo Ripstein e Jaime Humberto Hermosillo i seràn presentis tamb es sues òbres *El evangelio de las Maravillas* e *De noche vienes, Esmeralda*, respectiuament.

Ath long dera mòstra se'n presentarà ua de retrospectiua de cine argentin, ena que se pòiran veir es que s'an considerat es dètz mielhors cintes d'aguest país, segontes ua enquesta realisada entre directors, actors e productors locals.

Tanben se harà un aumenatge ath recentament desapareishut documentaliste cuban Santiago Álvarez, un des fundadors der Institut d'Art e Indústria Cinematografica (ICAIC) deth sòn país.

En encastre deth certamen lheidatan se balharàn tres prèmies: eth deth Public, eth dera Casa d'America e er Especialu Paeria. Eth president d'aunor d'aguesta mòstra - qu'acabarà eth pròpleu 23 de gèr- ei er actor argentin Federico Luppi. Eth certamen ei organisat per Ajuntament de Lhèida e peth Centre Latinoamerican d'aguesta ciutat. ■

- 1.- A wet blanket - Cargahèish, pesat, agassant, relòtge vielh, batalh, tartèr, pelòi, lauaneta.
- 2.- A hangover - Chapèra. Shepèra. Shuguèra.
- 3.- Better late than never - Vau mès aquerò qu'arren.
- 4.- Bless you - Jesus!
- 5.- Bon appetit - Bon profit.
- 6.- By the way - A compde de.
- 7.- By all means - Non mancarie sonque aquerò. Non faltarie sonque aquerò. Sonque aquerò que mancarie/ faltarie . Aquerò que faltarie/ mancarie.
- 8.- Chat someone up - Anar ath darrèr de quaquarrès.
- 9.- Cheer up! - Anima-te!, Cuelh/ Pren coratge!
- 10.- Cheers! - Salut!
- 11.- Cross your fingers - Crotzant es dits.
- 12.- Get the sack - Fòter dehòra.

APRÉN ER ANGLÉS

Auè qu'encetam ua naua seccion, era d'aprèner er anglés a trauèrs dera nòsta lengua.

Com qu'eth prètzhet ei malaisit, auem començat per presentatzvos 45 expressions plan utiles e populars que se tien en Reine Unit. Mès que cau tier compde pr'amor qu'en anglés des Estats Units d'America fòrça d'aguestes expressions se diden diferent, o s'escriuen atau madeish e se pronòncien diferent.

Entà facilitatz-vos es causes, entà ua madeisha expression anglesa vo'n presentam mès d'ua en aranés.

Non vos pensatz pas qu'a estat facil recuèlher aguesta lista de vocabulari; ei per açò que cau arreconèisher era participacion

de diuersi professionals dera lingüistica e der ensenhamet des lengües anglesa e aranesa que trabalhen en país e que, d'ua faïçon desinteressada, an contribusit a hèr mès rica e viuva aguesta airina d'aprentissatge der anglés. Der equip d'anglés deth Centre d'Estudis VIVÈNCIA ARANESA: Aula Euròpa des Pireneüs enquia professionals des servicis lingüistics dera Oficina de Foment e Ensenhamet der Aranés e professionals deth Centre de Recorsi Pedagogics, enquia ciutadans deth país d'ua cèrta edat as que s'a consultat bèra ua des expressions en aranés mès nòstes e populars.

- 14.- How come? - Coma ei açò? Per qué? / E quin ei açò?
- 15.- Hurry up - Hè lèu, hè lèu! Mòit-te, hè lèu! Botja-te! Esdegate!
- 16.- I must be off - Me n'è d'anar.
- 17.- I haven't got a clue - No n'è ne idia.
- 18.- If only - Atau arai.
- 19.- If serves you right - T'ac merites.
- 20.- It rings a bell - Me ditz quaquarren.
- 21.- It's up to you - Tu tragues. Tu escuelhes. Tu alistes.
- 22.- Keep the change - Sauva-te era rèsta/ eth cambi.
- 23.- Keep your hair on! - Pòsa-te! / Non te'n hèsques.
- 24.- Keep in touch - Mos escriuem.
- 25.- Let the cat out of the bag - Dider un secrèt.
- 26.- Let's have one for the road - Prèner era abantdarrèra còpa / Prèner er abandarrèr lampit/esclafit.
- 27.- Make yourself at home - Hè com que siguesses en casa tua.
- 28.- No wonder - Non me n'estone.
- 29.- Pissed as a newt - Hart de vin/ Hart coma un tintèr. Anar cargat. Anar tip. Plen coma ua barrica./Prèst entà anherar.
- 30.- Pull the other one - Tiò ben òc! / Ès prèst.
- 31.- Really! - Vòs dider?
- 32.- Some here - Jo tanben.
- 33.- Say when - Di-me quan.

- 34.- Talk of the devil - Parlar deth lop era coa qu'acampe / Parlar deth lop es aureshes qu'acampen./ Parlar deth lop era coa se'n sent.
- 35.- To pay cash - Pagar en man. A paga deute.
- 36.- To my mind - Ath mèn coneishement. Ath mèn parèr.
- 37.- Touch wood - Tocar husta./ Senhé-mos.
- 38.- Watch out! - Tier compde.
- 39.- Were you born in a field? - Barra era pòrta.
- 40.- What a rip off - Quina escariada!
- 41.- What a mess - Quin endrabament! Quina farça! Quin pilho-malho! La vas a pilhar!
- 42.- What a cheek - Quin topet! Quina barra! Quin desvergonhit!
- 43.- You're pulling my leg - Me prenes per pèc./ Que te'n fotes/ trufes de jo?
- 44.- You're welcome - D'arren.
- 45.- You're kidding - Badines.

Edite ETH DIARI
 Familia Colomines
 Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
 Aula Euròpa des Pirineüs (Val d'Aran)
 Carrèr Doctor Manel Vidal
 locau num.5
 (Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
 25530 Vielha-Val d'Aran
 Telefon: 973641772
 Fax: 973640871
 E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companys.
 e-mail: jrcc@apdo.com
 Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.
 Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.
 Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI a Vielha
 Tirada: 1000 exemplars.